ULKOASIAINMINISTERIÖ MUISTIO HEL7M1273-16
Viestintäosasto
VIE-10 Rim Mezian 22.09.2016

Viite
Muuttoliikeviestintä

Asia
Asiantuntijalausunto eduskunnan valtiovarainkunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston kuulemista varten

Asiasanat	PAKOLAISET JA MAAHANMUUTTO, VIESTINTÄ
Hoitaa	**VIE-10**
Hoitaa UE	
Koordinoi	
Tiedoksi	VIE-01; VIE-02
Laatija jakanut	Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto

Turvapaikkahakijoiden lähtö- ja kauttakulkumaihin kohdistuvaa viestintää on toteutettu noin vuoden ajan. Vuoden 2016 alusta ulkoministeriö alkoi tehostaa sitä eduskunnan osoittamalla 230 000 euron määrärahalla. Näillä varoilla on palkattu viestintäsuunnittelija, jonka tehtävänä on ollut toteuttaa ja kehittää erilaisia viestintätoimenpiteitä ja muodostaa viestinnälle toimivia käytäntöjä.

Viestinnälle luonteenomaista ovat olleet faktapohjaiset uutiset, joita markkinoidaan sosiaalisen median käyttäjille. Viestinnän tueksi on toteutettu myös isompia projekteja. Viestintää on tehty yhteistyössä sisäministeriön ja Maahanmuuttoviraston asiantuntijoiden lisäksi ulkomaanedustustojen kanssa. Ulkomaan edustustot ovat tarjonneet muun muassa viestintäkanavia, paikallistuntemusta ja kielentarkistuksia.

Ulkoministeriö arvioi, että osa määrärahasta siirretään siirtomäärärahana, ja projektiluontoinen muuttoliikeviestintä voidaan päättää huhtikuun lopussa 2017, mikäli turvapaikanhakijoiden määrä ei lähde uudelleen merkittävään nousuun.

Viestinnän tavoite

Turvapaikkahakijoiden lähtö- ja kauttakulkumaihin kohdistuvan viestinnän eli muuttoliikeviestinnän tavoite on hillitä perusteetonta muuttoliikettä tarjoamalla potentiaalisille turvapaikanhakijoille oikeaa tietoa Suomesta ja Suomen turvapaikkakäytännöistä. Viestinnässä on kerrottu myös mm. ihmissalakuljetuksen riskeistä ja Suomen osallisuudesta muuttoliikkeen juurisyiden kitkemiseksi.

Viestinnän keinot

Viesteille luonteenomaista ovat olleet faktapohjaiset uutiset, joissa kerrotaan esimerkiksi kansainvälisen suojelun perusteista, turvapaikkapolitiikan muutoksista, palautuslennoista, ihmissalakuljetuksen riskeistä, oleskeluluvista ja perheenyhdistämisestä. Viestejä on julkaistu edustustojen sivuilla ja kohdennettu pääasiassa sosiaalisen median käyttäjille lähtö- ja kauttakulkumaissa. Viestejä on käännetty useille kielille kohdemaista riippuen.

Viestinnän tulokset

Viestit ovat tavoittaneet yli kuusi miljoonaa sosiaalisen median käyttäjää turvapaikanhakijoiden lähtö- ja kauttakulkumaissa. Klikkausprosentti on verrattain hyvä, yli 5 %. Valikoiduissa kohdemaissa sosiaalisen median markkinointi on hyvin kustannustehokasta ja vaikuttaa siltä, että julkaisuihin reagoidaan näillä alueilla suhteellisen herkästi. On silti vaikea arvioida, vaikuttavatko viestit käytännössä ihmisten asenteisiin tai käyttäytymiseen.

Viestintää tukevat hankkeet

- Suunnitteluvaiheessa asyluminfinland.info -sivusto, joka kokoaa potentiaalisille turvapaikanhakijoille suunnattavat viestit heidän omalla äidinkielellään. Sivusto antaa mahdollisuuden kerätä myös kävijätietoa.

- Diasporatutkimuksella selvitetään mitä, miten ja kenelle Suomessa asuvat, joskus tänne muualta muuttaneet, viestivät entisiin kotimaihinsa. Tutkimuksen arvioitu valmistumisaika on marraskuu.

- Googlen hakujen seurantaraportissa seurataan mistä maista ja missä määrin maailmalla haetaan Suomea ja Suomen turvapaikanhakua koskevaa tietoa. Seurantaa tehdään ainakin vuoden loppuun saakka.

- Ihmissalakuljetuksen vastainen kampanja varoittaa salakuljetuksen riskeistä ja dramaattisesta laajuudesta (stopsmugglers.info). Määräaikainen kampanja kestää heinäkuusta lokakuun loppuun.

- Lisäksi on kokeiltu mm. sosiaalisen median louhintaa, Googlen mainontaa ja paikallismedioita.

Viestintä vuonna 2017

Ulkoministeriö arvioi, että osa määrärahasta siirretään siirtomäärärahana, ja projektiluontoinen muuttoliikeviestintä voidaan päättää huhtikuun lopussa 2017, mikäli turvapaikanhakijoiden määrä ei lähde uudelleen merkittävään nousuun.

Tämän jälkeen sivusto asyluminfinland.info tarjoaa edelleen ja tarvittaessa alustan lähtö- ja kauttakulkumaihin kohdennettaville viesteille. Sivustoa on mahdollista ylläpitää ulkoisen palveluntarjoajan toimesta ja heille voidaan antaa mainosoikeudet Ulkoministeriön viestinnän sosiaalisen median tileille. Kampanjasivusto stopssmugglers.info on käytettävissä myös ensi vuoden toimenpiteitä varten, jos ihmissalakuljetukseen ja ihmiskauppaan liittyvää viestintää halutaan toistaa. Myös kuukausittaista Googlen hakujen seurantaraportin tilausta on mahdollista jatkaa.

Tulevaisuudessa viestintää voidaan tehdä Ulkoministeriön nykyisten ajankohtaisviestinnän toimintojen lomassa, mutta matalammalla intensiteetillä. Tämä edellyttää edelleen sisäministeriön ja Maahanmuuttoviraston tukea ja sitoutumista yhteistyöhön.

LIITTEET -